

10. ЦДАГО України, ф. 1, оп. 32, спр. 324 [Інформація голови оргбюро південного відділення ВАСГНІЛ В. Пересипкіна до ЦК КП України про діяльність відділення], арк. 19 – 21.

11. Южное отделение ВАСХНИЛ // Вестн. с.-х. науки. – 1970. – № 3 (171). – С. 133.

Нижник С.В. Академик В.Ф. Пересыпкин – основатель Южного отделения ВАСХНИЛ.

В статье методом историко-научного анализа освещается деятельность Южного отделения Всесоюзной академии сельскохозяйственных наук имени Ленина (1969–1972) под руководством известного ученого-фитопатолога В.Ф. Пересыпкина. Отражены основные достижения, так и недостатки в научно-методическом руководстве отделения.

Ключевые слова: В.Ф. Пересыпкин, Южное отделение ВАСХНИЛ, наука, фитопатология, аграрная наука

Nizhnik S., Academician V. Peresyepkin - founder of the Southern Department of Agricultural Sciences.

Article by historical and scientific analysis highlights the activities of the Southern Branch of the All-Union Academy of Agricultural Sciences Lenin (1969 - 1972) under the guidance of renowned plant pathologist scientist V. Peresyepkin. Reflects the main achievements and shortcomings in scientific guidance department.

Keywords: V. Peresyepkin, Southern Branch VASHNIL, science, plant pathology, agrarian science

ДК 001.89/Бугуцький
Павлушко Ю.І.

НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІКА АЕН ОЛЕКСІЯ АНДРІЙОВИЧА БОГУЦЬКОГО (друга половина 50-х років ХХ – поч. ХХІ століть)

У статті проаналізовано наукову спадщину видатного вченого економіста-аграрія О. А. Бугуцького; розкрито сутнісні індикатори та перспективи його наукового доробку. Виявлено, що в історичній науковій літературі відсутнє комплексне дослідження життєдіяльності вченого, стисло та фрагментарно відтворено відомості щодо окремих періодів, зокрема, становлення його наукового світогляду, наукові праці не систематизовані. Встановлено, що на початку наукового шляху для аграрно-економічної науки завдяки зосередженню на стратегічно важливих проблемах сільського господарства та їх науково-прикладній сутності вченим отримано оригінальні результати, які розширюють межі процесів та явищ, що досліджуються в галузі сільськогосподарської науки, збагачують їх, відкривають нові напрями досліджень.

Ключові слова: О. А. Бугуцький, наукова діяльність, організаційна діяльність, науковий доробок, предмет дослідження.

Постановка проблеми. В історіографії наукової діяльності академіка, окрім викладення окремих біографічних фактів та переліку публікацій, на сьогодні практично не представлені наукові узагальнюючі праці, в яких

було б ґрунтовно відтворено та предметно оцінено науковий доробок вченого на різних етапах його трудової діяльності та наукового статусу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові праці О. А. Бугуцького мають важливе не лише наукове, але й прикладне значення. Вчений першим серед економістів-аграрників в Україні надрукував книгу «Статистичні методи впливу врожайності, собівартості продукції і продуктивності праці в землеробстві» (1964 р.) [1], значним попитом й донині користуються його монографії «Підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва» (1967 р.) [2], «Продуктивність праці в сільському господарстві (методи аналізу і резерви підвищення)» (1970 р.) [3]. Оригінальними є його видання «Урожай і економіка» (1974 р.) [4], «Аналіз економічної ефективності сільськогосподарського виробництва» (1976 р.) [5], «Повышение эффективности труда в сельском хозяйстве» (1980 р.) [6]; «Эффективность использования ресурсов сельскохозяйственного производства» (1984 р.) [7], «Повышение производительности труда – ключевая проблема аграрной экономики» (1986 р.) [8] й «Економія сукупних затрат праці в сільському господарстві» (1987 р.) [9].

Вчений вперше в Україні під своєю редакцією у співавторстві видав монографію прикладного характеру «Мотивація праці та формування ринку робочої сили» (1993 р.) [10] та дві – в модерному стилі: «Соціально-трудовий потенціал аграрної економіки» (1996 р.), яка присвячена 40-річчю Інституту аграрної економіки УААН [11]; й «Аграрна праця та соціальний розвиток села» (1996 р.), де представлено наукові здобутки співробітників Відділу соціальної політики та праці по розробленій Державній науково-технічній програмі «Продовольство-95» [12].

У звіті Президії Академії на Річному загальному зібранні ВАСГНІЛ 26 березня 1986 р. академік А. А. Ніконов серед найбільш значимих розробок економістів-аграрників у одинадцятій п'ятирічці відзначив розроблені Олексієм Андрійовичем методичні рекомендації по визначенню сукупних затрат праці на виробництво й переробку сільськогосподарської продукції, акцентувавши увагу на тому, що розроблені ним підходи щодо сукупної трудової оцінки, у порівнянні з оцінкою по собівартості, дозволяють більш точно враховувати реальні витрати виробництва й на їх основі обґрунтовано вирішувати важливі проблеми економіки АПК: ефективність виробництва, ціноутворення, регіональне розміщення виробництва тощо [13].

Мета статті. Проаналізувати наукову спадщину видатного вченого економіста-аграрія О. А. Бугуцького; розкрити сутнісні індикатори і перспективи його наукового доробку.

Об'єкт дослідження: соціокультурне, професійне і наукове середовище академіка О. А. Бугуцького.

Предмет дослідження: науковий доробок О. А. Бугуцького в галузі економіки сільського господарства, обліку і аудиту, аграрної статистики.

Хронологічні межі дослідження охоплюють період активної наукової діяльності вченого – 1956–2000 роки, де нижня хронологічна межа – це час виходу перших наукових праць, а верхня – завершення наукового шляху вченого.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проаналізувавши наукові роботи О. А. Бугуцького за предметом дослідження й етапами трудової діяльності ми встановили, що найбільшою мірою вчений висвітлив проблеми продуктивності та оплати праці в сільському господарстві в період, коли у 1980–1989 рр. обіймав посаду завідуючого відділом ефективності праці Українського науково-дослідного інституту економіки і організації сільського господарства (УкрНДІЕОСГ) – у 89 працях; а решта (184): 33 – за період 1961–1971 рр., 61 – 1972–1979 рр., 31 – 1990–1992 рр., 59 – 1993–2000 рр.

Статистичні та математичні методи в економічних дослідженнях займають чільне місце в дослідженнях О. А. Бугуцького в ті періоди, коли він обіймав посади завідуючого відділів статистики і обліку (1961–1971 рр.) та трудових ресурсів і аналізу сільськогосподарського виробництва (1972–1979 рр.) в УкрНДІЕОСГ – відповідно 26 і 20 наукових праць; решта (7): 4 – за період 1972–1979 рр., 1 – 1990–1992 рр., 2 – 1993–2000 рр.

Питання бухгалтерського та статистичного обліку в сільському господарстві також займають провідне місце в діяльності вченого в ці два періоди – по 3 наукові праці відповідно; решта (2): 1 – за 1957–1959 рр. (період навчання в аспірантурі) й 1 – за 1993–2000 рр. (остання прижиттєва посада вченого).

Третім провідним напрямом його діяльності в згадані періоди була економічна ефективність та інтенсифікація виробництва аграрної продукції – 15 та 11 праць відповідно; решта (13): 2 – за 1957–1959 рр., 6 – 1980–1989 рр., 2 – 1990–1992 рр., 3 – 1993–2000 рр. Проблемам собівартості та рентабельності виробництва продукції сільського господарства вчений приділив особливу увагу лише в 1961–1971 рр., опублікувавши 12 праць, а решту (9) – в інші роки.

Дослідження питань організації та планування виробництва продукції сільського господарства все життя супроводжували наукову діяльність вченого. Найбільша їх кількість (14) припадає на період, коли вчений завідував Відділом ефективності праці Українського науково-дослідного інституту економіки і організації сільського господарства (1980–1989 рр.); решта (40): 5 – за 1955–1956 рр. (опубліковано в 1956 р.), 4 – за 1957–1959 рр., 1 – за 1960 р., 4 – 1961–1971 рр., 9 – 1972–1979 рр., 6 – 1990–1992 рр., 11 – 1993–2000 рр.

У роки стрімкого зростання, становлення та досягнення зрілості достойне місце в наукових дослідженнях О. А. Бугуцького завжди займала

надзвичайно актуальна нині проблематика з наукових засад сільськогосподарського виробництва. Під час завідування відділами статистики і обліку (1961–1971 рр.), трудових ресурсів і аналізу сільськогосподарського виробництва (1972–1979 рр.) та ефективності праці (1980–1989 рр.) в Українському науково-дослідному інституті економіки і організації сільського господарства він в кожному з періодів публікував по 6 наукових праць з даного предмета досліджень. І лише на посаді завідувача відділом соціальної політики і праці Інституту аграрної економіки УААН опублікував одну статтю.

Концептуальним проблемам теорії аграрної економіки і сільськогосподарської статистики професор приділив значну увагу у другій половині свого творчого шляху при завідуванні Відділом ефективності праці в УкрНДІЕОСГ (1980–1989 рр.), опублікувавши 30 робіт, керуючи Відділом соціальної політики і праці Інституту аграрної економіки УААН (1993–2000 рр.) – 28.

На посаді молодшого, а згодом старшого наукового співробітника та завідувача Відділом економіки і організації сільського господарства Донецької державної дослідної станції в місті Артемівськ Донецької області у 1955–1956 рр. О. А. Бугуцький опублікував 5 робіт на предмет організації та планування виробництва продукції сільського господарства.

У 1957–1959 рр. молодий аспірант, навчаючись в аспірантурі УкрНДІЕОСГ, О. А. Бугуцький розширив коло своїх наукових інтересів і опублікував по вищезгаданій тематиці та проблемах собівартості і рентабельності виробництва продукції сільського господарства по 4 праці; з питань економічної ефективності та інтенсифікації виробництва аграрної продукції – 2; з бухгалтерського та статистичного обліку у сільському господарстві – 1.

Займаючи посаду молодшого наукового співробітника УкрНДІЕОСГ (1960 р.), він досліджував проблеми собівартості і рентабельності виробництва продукції сільського господарства, що відобразилось у 3 його публікаціях; організації й планування виробництва продукції сільського господарства – в 1.

При завідуванні Відділом статистики і обліку в Українському науково-дослідному інституті економіки і організації сільського господарства у 1961–1971 рр. структура наукового доробку професора була наступною: частка досліджень на предмет статистичних та математичних методів у економічних його дослідженнях склала 23,6 %; продуктивності та оплати праці в сільському господарстві – 30,0 %; собівартості і рентабельності виробництва продукції сільського господарства – 10,9 %; економічної ефективності та інтенсифікації виробництва аграрної продукції – 13,6 %; організації та планування виробництва продукції сільського господарства – 3,6 %; бухгалтерського та статистичного обліку у сільському господарстві – 2,7 %; теорії аграрної

економіки і сільськогосподарської статистики – 10,0 %; наукових засад сільськогосподарського виробництва – 5,5 %.

У якості завідувача Відділом трудових ресурсів і аналізу сільськогосподарського виробництва Українського науково-дослідного інституту економіки і організації сільського господарства (1972–1979 рр.) доробок вченого мав наступну структуру. Статистичні та математичні методи в економічних дослідженнях склали 16,9 %; продуктивність та оплата праці в сільському господарстві – 51,7 %; собівартість і рентабельність виробництва продукції сільського господарства – 0,8 %; економічна ефективність та інтенсифікація виробництва аграрної продукції – 9,3 %; організація та планування виробництва продукції сільського господарства – 7,6 %; бухгалтерський та статистичний облік у сільському господарстві – 2,5 %; теорія аграрної економіки і сільськогосподарської статистики – 5,9 %; наукові засади сільськогосподарського виробництва – 5,1 %.

При завідуванні Відділом ефективності праці Інституту структура наукових результатів О. А. Бугуцького за предметом дослідження така: статистичні та математичні методи в економічних дослідженнях – 2,7 %; продуктивність та оплата праці в сільському господарстві – 59,3 %; собівартість і рентабельність виробництва продукції сільського господарства – 0,7 %; економічна ефективність та інтенсифікація виробництва аграрної продукції – 4,0 %; організація та планування виробництва продукції сільського господарства – 9,3 %; теорія аграрної економіки і сільськогосподарської статистики – 20,0 %; наукові засади сільськогосподарського виробництва – 4,0 %.

Завідуючи Відділом мотивації і ринку праці Інституту аграрної економіки УААН (1990–1992 рр.), вчений опублікував роботи, серед яких статистичні та математичні методи в економічних дослідженнях займають частку 2,1 %; продуктивність та оплата праці в сільському господарстві – 66,0 %; економічна ефективність та інтенсифікація виробництва аграрної продукції – 4,3 %; організація та планування виробництва продукції сільського господарства – 12,8 %; теорія аграрної економіки і сільськогосподарської статистики – 14,9 %.

Процентне співвідношення здобутків вченого при завідуванні Відділом соціальної політики і праці Інституту аграрної економіки УААН у 1993–2000 рр. таке: статистичні та математичні методи в економічних дослідженнях – 1,9 %; продуктивність та оплата праці в сільському господарстві – 56,2 %; економічна ефективність та інтенсифікація виробництва аграрної продукції – 2,9 %; організація та планування виробництва продукції сільського господарства – 10,5 %; бухгалтерський та статистичний облік у сільському господарстві – 1,0 %; теорія аграрної економіки і сільськогосподарської статистики – 26,7 %; наукові засади сільськогосподарського виробництва – 1,0 %.

У ході здійсненого аналізу нами встановлено, що на посаді молодшого, старшого наукового співробітника та завідуючого Відділом економіки і організації сільського господарства Донецької державної дослідної станції (м. Артемівськ Донецької області) О. А. Бугуцький опублікував 5 наукових праць; аспіранта УкрНДІЕОСГ – 11; молодшого наукового співробітника – 4; завідуючого Відділом статистики і обліку (1961–1971 рр.) – 110; Відділом трудових ресурсів і аналізу сільськогосподарського виробництва (1972–1979 рр.) – 118; Відділом ефективності праці (1980–1989 рр.) – 150; завідуючого Відділом мотивації і ринку праці Інституту аграрної економіки УААН (1990–1992 рр.) – 47; Відділом соціальної політики і праці Інституту аграрної економіки УААН (1993–2000 рр.) – 105.

Крім того, нами проаналізовано динаміку публікацій вченого за предметом дослідження у залежності від наукового ступеня (вченого звання, членства) за період його наукової діяльності.

Аналіз показав, що із 53 наукових праць академіка АЕН, які висвітлюють статистичні та математичні методи в економічних дослідженнях, 6 – побачили світ у період, коли він був у статусі кандидата економічних наук (1961–1963 рр.), 23 – старшого наукового співробітника (1964–1972 рр.), 3 – доктора економічних наук (1973 р.), 18 – професора (1974–1988 рр.), 3 – Заслуженого діяча науки і техніки України (1989–1994 рр.).

Із 273 його публікацій на предмет продуктивності та оплати праці в сільському господарстві, 2 – вийшли, коли О. А. Бугуцький мав статус кандидата економічних наук (1961–1963 рр.), 35 – старшого наукового співробітника (1964–1972 рр.), 2 – доктора економічних наук (1973 р.), 135 – професора (1974–1988 рр.), 67 – Заслуженого діяча науки і техніки України (1989–1994 рр.) і 32 – академіка (1995–2000 рр.).

З 21 робіт вченого, що відображують методологічні проблеми собівартості й рентабельності виробництва продукції сільського господарства, 4 – опубліковано, коли Олексій Андрійович працював, маючи вчений ступінь кандидата економічних наук (1961–1963 рр.), 8 – вчене звання старшого наукового співробітника (1964–1972 рр.), 1 – професора (1974–1988 рр.) і 7 – на початку кар'єри науковця, не маючи ніяких регалій (1995–1960 рр.).

39 робіт на предмет економічної ефективності та інтенсифікації виробництва аграрної продукції були опубліковані професором: 3 – у статусі кандидата економічних наук (1961–1963 рр.), 12 – старшого наукового співробітника (1964–1972 рр.), 3 – доктора економічних наук (1973 р.), 14 – професора (1974–1988 рр.), 3 – Заслуженого діяча науки і техніки України (1989–1994 рр.) і 2 – академіка (1995–2000 рр.) і 2 – без регалій (1995–1960 рр.).

54 опублікованих праць, що відображають організацію та планування виробництва продукції сільського господарства, вийшли з друку: 5 – коли О. А. Бугуцький мав вчене звання старшого наукового співробітника (1964–1972 рр.), 20 – професора (1974–1988 рр.), 18 – Заслуженого діяча науки і техніки України (1989–1994 рр.), 1 – членство в Академії економічних наук України (1995–2000 рр.) і 10 – без наукового ступеня (вченого звання, членства) (1995–1960 рр.).

Питання бухгалтерського та статистичного обліку у сільському господарстві висвітлені О. А. Бугуцьким у 8 наукових його роботах, зокрема, 1 з них опублікована у статусі кандидата економічних наук (1961–1963 рр.), 4 – старшого наукового співробітника (1964–1972 рр.), 1 – професора (1974–1988 рр.), 1 – академіка (1995–2000 рр.) і 1 – безступеневого (1995–1960 рр.).

Теорію аграрної економіки і сільськогосподарської статистики висвітлено в 83 працях вченого, 14 з яких він опублікував у званні старшого наукового співробітника (1964–1972 рр.), 34 – професора (1974–1988 рр.), 13 – Заслуженого діяча науки і техніки України (1989–1994 рр.).

Наукові засади сільськогосподарського виробництва віддзеркалились у 19 його працях, у тому числі 8 з них побачили світ у вченому званні старшого наукового співробітника (1964–1972 рр.), 2 – зі ступенем доктора економічних наук (1973 р.), 7 – професором (1974–1988 рр.), 2 – Заслуженим діячем науки і техніки України (1989–1994 рр.) і 22 – академіка (1995–2000 рр.).

Маючи науковий ступінь кандидата економічних наук з 1961 по 1963 р., О. А. Бугуцький опублікував 16 наукових праць, 6 з яких на предмет статистичних та математичних методів в економічних дослідженнях, 2 – продуктивності та оплати праці в сільському господарстві, 4 – собівартості і рентабельності виробництва продукції сільського господарства, 3 – економічної ефективності та інтенсифікації виробництва аграрної продукції, 1 – бухгалтерського та статистичного обліку у сільському господарстві.

Отримавши вчене звання старшого наукового співробітника з 1964 р. по 1972 р. вчений опублікував 109 робіт на предмет: статистичних та математичних методів в економічних дослідженнях – 23, продуктивності та оплати праці в сільському господарстві – 35, собівартості і рентабельності виробництва продукції сільського господарства – 8, економічної ефективності та інтенсифікації виробництва аграрної продукції – 12, організація та планування виробництва продукції сільського господарства – 5, бухгалтерського та статистичного обліку у сільському господарстві – 4, теорії аграрної економіки і сільськогосподарської статистики – 14, наукових засад сільськогосподарського виробництва – 8.

У статусі доктора економічних наук в 1973 р. вчений опублікував 10 робіт, з яких 3 – на предмет статистичних та математичних методів в економічних дослідженнях, 2 – продуктивності та оплати праці в сільському господарстві, 3 – економічної ефективності та інтенсифікації виробництва аграрної продукції, 2 – наукових засад сільськогосподарського виробництва.

У вченому званні професора за спеціальністю «Статистика» він з 1974 р. по 1988 р. опублікував 231 працю, 18 з яких на предмет статистичних та математичних методів в економічних дослідженнях, 135 – продуктивності та оплати праці в сільському господарстві, 1 – собівартості і рентабельності виробництва продукції сільського господарства, 14 – економічної ефективності та інтенсифікації виробництва аграрної продукції, 20 – організації та планування виробництва продукції сільського господарства, 1 – бухгалтерського та статистичного обліку у сільському господарстві, 34 – теорії аграрної економіки і сільськогосподарської статистики, 7 – наукових засад сільськогосподарського виробництва.

Після присвоєння О. А. Бугуцькому звання Заслуженого діяча науки і техніки України з 1989 р. по 1994 р. він опублікував 106 наукових робіт, 3 з яких на предмет статистичних та математичних методів в економічних дослідженнях, 67 – продуктивності та оплати праці в сільському господарстві, 3 – економічної ефективності та інтенсифікації виробництва аграрної продукції, 18 – організації та планування виробництва продукції сільського господарства, 13 – теорії аграрної економіки і сільськогосподарської статистики, 2 – наукових засад сільськогосподарського виробництва.

Опісля обрання О. А. Бугуцького членом Академії економічних наук України за період 1995–2000 рр. вийшло з друку 58 його праць, 32 з яких на предмет продуктивності та оплати праці в сільському господарстві, 2 – економічної ефективності та інтенсифікації виробництва аграрної продукції, 1 – організації та планування виробництва продукції сільського господарства, 1 – бухгалтерського та статистичного обліку у сільському господарстві, 22 – наукових засад сільськогосподарського виробництва.

Висновки. 1. Виявлено, що в історичній науковій літературі відсутнє комплексне дослідження життєдіяльності вченого, стисло та фрагментарно відтворено відомості щодо окремих періодів, зокрема, становлення його наукового світогляду, наукові праці не систематизовані. У знайдених працях з історії аграрної економіки науковий доробок вченого в окреслений період вивчається фрагментарно – як основа окремих прикладів щодо формування доказової бази.

2. У ході вивчення наукової спадщини академіка О. А. Бугуцького виявлено, що на початку наукового шляху для аграрно-економічної науки завдяки зосередженню на стратегічно важливих проблемах сільського господарства та їх науково-прикладній сутності вченим отримано

оригінальні результати, які розширюють межі процесів та явищ, що досліджуються в галузі сільськогосподарської науки, збагачують їх, відкривають нові напрями досліджень.

Література

1. Бугуцький О. А. Статистичні методи впливу врожайності, собівартості продукції і продуктивності праці в землеробстві [Текст] / О. А. Бугуцький. – К. : Урожай, 1964. – 254 с.
2. Бугуцький О. А. Підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва [Текст] / О. А. Бугуцький, Л. Ф. Жигало. – К. : Урожай, 1967. – 256 с.
3. Бугуцький О. А. Продуктивність праці в сільському господарстві. (Методи аналізу і резерви підвищення) [Текст] / О. А. Бугуцький. – К. : Урожай, 1970. – 400 с.
4. Бугуцький О. А. Урожай і економіка [Текст] / О. А. Бугуцький, А. Т. Опря, Б. С. Синельников. – К. : Урожай, 1974 – 256 с.
5. Бугуцький О. А. Аналіз економічної ефективності сільськогосподарського виробництва [Текст] / О. А. Бугуцький. – К. : Урожай, 1976 – 264 с.
6. Бугуцький А. А. Повышение эффективности труда в сельском хозяйстве [Текст] / А. А. Бугуцкий. – К. : Урожай. – 1980. – 168 с.
7. Бугуцький А. А. Эффективность использования ресурсов сельскохозяйственного производства [Текст] / А. А. Бугуцкий, Е. И. Якуба. – М. : Колос, 1984. – 288 с.
8. Бугуцький А. А. Повышение производительности труда – ключевая проблема аграрной экономики [Текст] / А. А. Бугуцкий. – К. : Урожай, 1986. – 215 с.
9. Бугуцький О. А. Економія сукупних затрат праці в сільському господарстві [Текст] / А. А. Бугуцький [та ін.]. – К. : Урожай, 1987. – 160 с.
10. Мотивація праці та формування ринку робочої сили / О. А. Бугуцький, Г. І. Купалова, В. С. Дієсперов [та ін.] / За ред. П. Т. Саблука, О. А. Бугуцького. – К. : Урожай, 1993. – 416 с.
11. Соціально-трудовий потенціал аграрної економіки / О. А. Бугуцький, Ю. О. Бугуцький, О. Г. Булавка [та ін.] ; За ред. О. А. Бугуцького. – К. : Комплекс Віта, 1996. – 228 с.
12. Аграрна праця та соціальний розвиток села / О. А. Бугуцький, Г. І. Купалова, М. К. Орлатий [та ін.] / За ред. О. А. Бугуцького. – К. : Фірма Віпол, 1996. – 302 с.
13. Основні підсумки роботи ВАСГНІЛ за 1985 рік та XI п'ятирічку. – М. : ВАСГНІЛ, 1986. – С. 49.

Павлушко Ю. И. Научно-организационная деятельность академика АЭН А. А. Бугуцкого (вторая половина 1950-х гг. – начало XXI ст.)

Выявлено, что в исторической научной литературе отсутствует комплексное исследование жизни и деятельности ученого, кратко и фрагментарно воссозданы сведения по отдельным периодам, в частности, становление его научного мировоззрения, несистематизированные научные труды. Установлено, что в начале научного пути для аграрно-экономической науки, благодаря сосредоточению на стратегически важных проблемах сельского хозяйства и их научно-прикладной сущности, ученым были получены оригинальные результаты, расширяющие границы процессов и явлений, которые исследуются в сельскохозяйственной науке, обогащают их, открывают новые направления исследований.

Ключевые слова: А. А. Бугуцкий, научная деятельность, организационная деятельность, научный потенциал, предмет исследования.

Pavlushko Y. Scientific activities Organizing Academician of O. Buhutskiy (second half of 1950 – beginning of XXI century)

It was revealed that in the historical literature there is no comprehensive study of the life and work of the scientist, briefly and fragmentary reconstituted information on separate periods, in particular, the development of his scientific worldview, unsystematic scientific works. It was found that at the beginning of the scientific way to agro-economics, by focusing on strategically important issues of agriculture and applied-scientific fact, original results have been obtained by the scientists that extend the boundaries of the processes and phenomena that are investigated in agricultural science, enriched it and opened new research directions.

Key words: O. Buhutskiy, scientific research, organizational activity, scientific achievements, research subject.

УДК 502 (075.8)

Пилипчук О.Я.

РОЛЬ НАУКОВОЇ ШКОЛИ АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ О.П. МАРКЕВИЧА У СТАНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ ПАРАЗИТОЦЕНОЛОГІЇ

На основі історико-наукового аналізу виявлені концептуальні, методологічні і предметні джерела формуванням О.П. Маркевичем нової комплексної дисципліни - паразитоценології. Встановлена вирішальна роль в цьому процесі наукових контактів між А.П.Маркевичем і провідними зарубіжними фахівцями

Ключові слова: паразитологія, екологія, біоценологія, біогеоценологія, зоологія

Предметною і концептуальною основою наукового співтовариства, що розвивається, у багатьох випадках є творчі зв'язки між дослідниками. Особливого значення ці контакти набувають в тих випадках, коли вони виникають між відомими особами, творчий шлях яких характеризується відкриттям нових напрямів, нових методів вивчення суті природних феноменів. Подібні стосунки стимулювали формування наукових шкіл. Стаючи «вогнищами» багатьох наукових традицій, вони разом з тим створювали нові напрями в конкретних галузях знання. Прикладом подібного контакту, заснованого на творчій спадкоємності ідей і методів в